

Høringsnotat

Forslag til endringer i forskrift om Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (tilgang til opplysninger fra registeret for Fellesordningen for AFP)

Dato for utsendelse 9. juli 2021

Høringsfrist 31. august 2021

Innledning

Arbeids- og sosialdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift 18. august 2008 nr. 942 om Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (Aa-registerforskriften).

Partene i arbeidslivet har blitt enige om å etablere en egen juridisk enhet for opplysnings- og utviklingsfond (OU-samordningen). Fellesordningen for AFP (Fellesordningen) skal administrere ordningen, og har i den forbindelse behov for opplysninger fra Aa-registeret.

Det foreslås å etablere hjemmel for at Fellesordningen kan få tilgang til opplysninger om arbeidsforhold fra Aa-registeret til bruk i arbeidet med administrasjon av OU-samordningen.

I tillegg foreslås det justeringer i forskriften for å presisere Fellesordningens tilgang til opplysninger fra Aa-registeret til bruk i arbeidet med administrasjon av avtalefestet pensjon i privat sektor, sliterordningene og Sluttvederlagsordningen.

Det foreslås videre enkelte språklige justeringer i forskriften, for å presisere at det kan gis tilgang til "nødvendige" opplysninger fra Aa-registeret.

Endelig foreslås det å rette opp i en henvisning i forskriften, som ved en inkurie ble ukorrekt ved endring av 21. desember 2020.

Bakgrunn og gjeldende rett

Tilgang til opplysninger fra Aa-registeret

Aa-registeret har som hovedoppgave å tjene Arbeids- og velferdsetaten og andre som har behov for opplysninger om arbeidsforhold i forbindelse med løsning av offentlige oppgaver. Det er åpnet for at også private kan få tilgang til opplysninger fra Aa-registeret. Registeret inneholder informasjonselementer som arbeidsgivere og oppdragsgivere rutinemessig skal rapportere om den enkelte arbeidstaker eller frilansere, som for eksempel startdato og eventuelt opphørsdato. Rapporteringen skjer samordnet via a-ordningen.

Fellesordningen utfører oppgaver på vegne av partene i arbeidslivet. I den forbindelse administrerer Fellesordningen flere ordninger, blant annet avtalefestet pensjon i privat sektor, sliterordningene og Sluttvederlagsordningen. Ettersom Fellesordningen har behov for opplysninger om arbeidsforhold ved forvaltningen av de ulike ordningene, er de gitt tilgang til Aa-registeret siden 1994, basert på en enighet fra henholdsvis 1994 og 1996 mellom Rikstrykdeverket og det tidligere Felleskontoret for LO/NHO-ordningene.

OU-samordningen

Partene i arbeidslivet har etablert en ny juridisk enhet for opplysnings- og utviklingsfond (OU-fond). OU-fond har eksistert siden tarifforhandlingene i 1970, og har til formål å gjennomføre eller støtte tiltak for å fremme opplysning og utdanning i norsk arbeidsliv. Formålet med den nye ordningen, *OU-samordningen*, er å fordele, tildele og tilordne

økonomiske midler til OU-fond som er etablert av organisasjoner i norsk arbeidsliv. Tidligere var oppgaven tillagt Sluttvederlagsordningen, men denne ordningen er nå under avvikling.

Avtalen som er inngått mellom partene, legger til grunn at Fellesordningen skal administrere OU-samordningen. Dette omfatter blant annet å fakturere arbeidsgivere, ettersom de står for finansieringen av OU-fond. Arbeidsgivere er pliktige til å betale premie til OU-samordningen dersom det følger av tariffavtale. Da premieberegningen baseres på opplysninger om arbeidsforhold, vil dette skje mer effektivt gjennom tilgang til opplysninger om arbeidsforhold fra Aa-registeret.

Gjeldende rett

Opplysningene i Aa-registeret er underlagt taushetsplikt. Aa-registerforskriften regulerer tilgang til opplysninger fra registeret, herunder krav om søknad. Forskriften § 10 bokstav b åpner for å gi Fellesordningen tilgang til opplysninger fra Aa-registeret til bruk i saker om arbeidstakere som er omfattet av en avtale om avtalefestet pensjon. I medhold av bestemmelsen kan Fellesordningen få tilgang til opplysninger om arbeidsforhold for å administrere tariffestede ordninger, herunder avtalefestet pensjon, sliterordningene og Sluttvederlagsordningen.

Administrasjon av OU-fond dekkes imidlertid ikke av forskriften. I medhold av enigheten fra 1994, har Sluttvederlagsordningen i praksis mottatt opplysninger fra Aa-registeret for å administrere OU-fond.

Departementets vurdering og forslag

Tilgang til opplysninger fra Aa-registeret for å administrere OU-samordningen

Fellesordningen har tilgang til opplysninger som innrapporteres til Aa-registeret i dag. Ettersom Sluttvederlagsordningen avvikles, skal Fellesordningen overta oppgaven med å fordele økonomiske midler til OU-fond. Etableringen av OU-samordningen er en organisatorisk endring. Fellesordningens administrasjon av OU-fond vil skje på samme måte som oppgaven har vært utført av Sluttvederlagsordningen, slik at OU-fond for alle praktiske formål er det samme som før.

Dersom Fellesordningen får tilgang til Aa-registeret for å administrere OU-samordningen, vil det i praksis innebære en videreføring av tilgangen Sluttvederlagsordningen har i dag. Utleveringen av opplysninger fra Aa-registeret blir den samme som tidligere, men til en annen juridisk enhet. Det er fortsatt tale om opplysninger om arbeidsforhold for personer tilsluttet tariffavtale og til samme formål. Fellesordningens tilgang til Aa-registeret for å administrere OU-samordningen vil dessuten medføre at rapporteringsbyrden for arbeidsgivere lettes, da de slipper å rapportere de samme opplysningene flere ganger.

Departementet foreslår derfor å etablere hjemmel for at Fellesordningen kan få tilgang til opplysninger fra Aa-registeret til bruk i arbeidet med administrasjon av OU-samordningen, ved å justere Aa-registerforskriften § 10 bokstav b. Det vises til forslaget i punkt 6.

Presisering av tilgang til opplysninger fra Aa-registeret for å administrere øvrige ordninger

I tillegg til den nye OU-samordningen, administrerer Fellesordningen avtalefestet pensjon i privat sektor, sliterordningene og Sluttvederlagsordningen. I medhold av Aa-registerforskriften kan Fellesordningen få tilgang til opplysninger om arbeidsforhold for å administrere samtlige ordninger. En uttrykkelig angivelse i forskriften av tilgangen til opplysninger fra Aa-registeret for de enkelte ordningene som Fellesordningen administrerer, vil etter departementets oppfatning bidra til at bestemmelsen blir mer ryddig og oversiktlig. En klargjøring av dette vil være i tråd med personvernregelverket, i tillegg til å gjøre bestemmelsen mer brukervennlig. Videre vil denne utformingen sikre at behovet for opplysninger fra Aa-registeret blir vurdert ved eventuelle senere endringer i de ordningene Fellesordningen administrerer. Departementet foreslår derfor å justere Aa-registerforskriften § 10 bokstav b, slik at hver enkelt ordning uttrykkelig angis.

Det vises til forslaget i punkt 6.

Språklig presisering av at det kan gis tilgang til "nødvendige" opplysninger fra Aa-registeret

Det følger av personvernforordningen artikkel 5 nr. 1 bokstav c at opplysningene skal være adekvate, relevante og begrenset til det som er nødvendig for formålene de behandles for. Ved søknad om tilgang til opplysninger fra Aa-registeret, skal det blant annet oppgis formålet med bruken av opplysningene og informasjon om hvordan og i hvilken sammenheng opplysningene vil bli brukt, jf. forskriften § 11 andre ledd bokstav b. Av hensyn til prinsippet om dataminimering, foreslår departementet å presisere i forskriften §§ 9, 10 og 11 at det kan gis tilgang til "nødvendige" opplysninger fra Aa-registeret. Dette vil understreke begrensningen mot opplysninger som ikke er nødvendige for å oppnå formålet.

Det vises til forslaget i punkt 6.

Oppretting av henvisning

Det foreslås å rette opp i en henvisning i Aa-registerforskriften § 5 nr. 2 bokstav a andre punktum, som ved en inkurie ble ukorrekt ved endring av 21. desember 2020. Det følger av bestemmelsen at arbeidsgiver og oppdragsgiver ikke har meldeplikt for en arbeidstaker eller frilanser når lønnsutbetalingene er fritatt for arbeidsgiveravgift etter folketrygdloven § 23-2 sjette til åttende ledd. Det fremgår av andre punktum hvilke opplysninger det likevel skal meldes fra om. Ved en feil er det henvist til § 6 nr. 1 andre ledd bokstav c,

mens det riktige er bokstav e. Departementet er ikke kjent med at inkurien har fått betydning i praksis.

Det vises til forslaget i punkt 6.

Personvernkonsekvenser

Forslagene innebærer en videreføring av tilgangen Fellesordningen og Sluttvederlagsordningen har til opplysninger fra Aa-registeret i dag, se omtale i punkt 3.1. Fellesordningen vil i praksis motta de samme opplysningene som tidligere, slik at forslaget i utgangspunktet ikke vil medføre noen endringer i personvernmessige konsekvenser. Forslaget vil dessuten bidra til å gjøre regelverket mer tilgjengelig og brukervennlig. Departementet foreslår at hver enkelt ordning som Fellesordningen administrerer, uttrykkelig skal angis i Aa-registerforskriften. Ved eventuelle organisatoriske endringer, vil behovet for opplysninger fra Aa-registeret bli vurdert. Av hensyn til prinsippet om dataminimering, foreslår departementet dessuten å presisere at det kan gis tilgang til "nødvendige" opplysninger fra registeret.

Det er etablert en innsynsløsning som gir arbeidstakere mulighet til selv å gjøre seg kjent med opplysningene som er meldt inn til Aa-registeret om dem. Innsynsløsningen er tilgjengelig på NAV sin nettside, ved innlogging på "Ditt NAV". Departementet mener dette gir den enkelte mulighet til å holde seg orientert om innmeldte opplysninger.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslagene medfører ingen vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser for Arbeids- og velferdsetaten. Fellesordningen har tilgang til opplysninger fra Aa-registeret i dag. Som følge av at Sluttvederlagsordningen avvikles, skal Fellesordningen overta oppgaven med å fordele økonomiske midler til OU-fond. Selv om det nå er etablert en ny juridisk enhet for dette arbeidet, er det fortsatt de samme opplysningene som kan utleveres fra registeret til samme formål. Ved at Fellesordningen får tilgang til opplysninger fra Aa-registeret for å administrere OU-samordningen, vil rapporteringsbyrden for arbeidsgivere og oppdragsgivere lettes, sammenlignet med om opplysningene også skulle rapporteres til Fellesordningen.

Forslaget om at hver enkelt ordning som Fellesordningen administrerer uttrykkelig skal angis i Aa-registerforskriften, bidrar til en klargjøring av praksis. Dette vil gjøre det lettere for registerforvaltningen å utlevere opplysninger til Fellesordningen fremover. I tillegg vil forslaget gjøre det lettere for Fellesordningen å få tilgang til nødvendige opplysninger, hvilket vil forenkle Fellesordningens administrasjon av de ulike ordningene. Tilgangen Fellesordningen har til opplysninger om arbeidsforhold fra Aa-registeret, bidrar til at de registrerte får ytelsene de har rett til etter de tariffestede ordningene. Fellesordningen administrerer, på en mer effektiv og hensiktsmessig måte.

Forslag til forskriftsendringer

I

I forskrift 18. august 2008 nr. 942 om Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret gjøres følgende endringer:

§ 5 nr. 2 bokstav a skal lyde:

- a. lønnsutbetalingene til arbeidstakeren eller frilanseren er fritatt for arbeidsgiveravgift etter bestemmelsene i folketrygdloven § 23-2 sjette til åttende ledd. Det skal likevel meldes fra om opplysninger som nevnt i § 6 nr. 1 andre ledd bokstav a, d og e

§ 9 innledningsordene skal lyde:

Det gis etter søknad tilgang til *nødvendige* opplysninger fra registeret til

§ 10 skal lyde:

§ 10 *Tilgang til opplysninger fra Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret for andre*
Det kan etter søknad gis tilgang til *nødvendige* opplysninger fra registeret til

- a. forskningsformål etter forvaltningsloven § 13d og § 13e og forvaltningslovforskriften § 8 og § 9
- b. fellesorganet etter AFP-tilskottsloven § 18 om arbeidsforhold til bruk i arbeidet med administrasjon av:
 - avtalefestet pensjon i privat sektor
 - sliterordningene
 - Sluttvederlagsordningen
 - OU-samordningen
- c. private *pensjonsinnretninger* om arbeidsforhold til bruk i arbeidet med pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, foretakspensjonsloven eller tjenestepensjonsloven
- d. privatpersoner og bostyrere i forbindelse med skifte av bo eller konkursbehandling
- e. andre som trenger opplysningene i forbindelse med løsning av oppgaver som nevnt i § 3 nr. 6

§ 11 første ledd skal lyde:

Registeransvarlig myndighet kan gi tilgang til *nødvendige* opplysninger fra Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret etter søknad.

II

Endringene trer i kraft straks.